

Vstupní odhadovaný model zahrnuje vysvětlující proměnné uvedené v grafu č. 16 s doplněním o proměnnou charakterizující umístění školy v příslušném kraji. Dále formulovaná zjištění vztahující se ke grafu č. 16 a č. 17 je nutné chápat ve vazbě na zohlednění (kontrolu) dalších proměnných použitého modelu. Pro zjednodušení a lepší přehlednost není tato skutečnost v textu opakována.

První poznatek grafu č. 16 je spojený s tradičně se objevujícím zjištěním o vztahu studovaného oboru, tj. v tomto případě gymnaziálních oborů, a dosažené úspěšnosti žáků v řešeném testu. Podle očekávání je také horší výsledek žáků se SVP. Významný vztah k dosažené úrovni dovedností žáků v hodnocených tématech environmentální výchovy ukazují také další dva typy proměnných:

- Žáci škol umístěných v lokalitách s horšími socioekonomickými charakteristikami dosáhli, podobně jako v celé řadě dalších šetření, významně horších výsledků v testu vybraných témat environmentální výchovy. Prostorový aspekt tohoto ukazatele přitom úzce souvisí také s další prostorovou proměnnou vstupního modelu, tj. umístěním školy v příslušném kraji. Při zahrnutí ukazatele socioekonomického znevýhodnění lokality školy není vliv krajských proměnných významný, naopak při vynechání ukazatele socioekonomického znevýhodnění lokality školy se ukazují významně horší výsledky žáků škol umístěných především v Karlovarském a Ústeckém kraji, v nižší míře pak v Moravskoslezském kraji (viz graf č. 17). Podobný (ale menší) efekt jako ukazatel socioekonomického znevýhodnění lokality školy má také proměnná vyjadřující vztah žáka k místu, kde žije.
- Významně lepšího výsledku v testu vybraných témat environmentální výchovy dosáhli dále žáci navštěvující školní klub či kroužek, který se ve své činnosti zaměřuje na environmentální témata. Významný vztah vykazuje v tomto ohledu také podoba průběhu realizace environmentální výchovy vnímaná ze strany žáků, s pozitivním vlivem výuky, která klade důraz na širší souvislosti a aktivizující metody. Pokud ve vstupním modelu nahradíme žákovský pohled na výuku ukazatelem kvality podmínek a průběhu realizace environmentální výchovy, bude závěr stejný, tj. pozitivní vztah tohoto ukazatele k dosaženým výsledkům žáků. Za pozornost přitom stojí, že významný efekt je pozorován především pro syntetický ukazatel (faktor), naopak izolované působení dílčích proměnných má mnohem menší efekt, a dále že závěry zůstávají zachovány i při kontrole známek žáků chápaných ve smyslu referenční proměnné kvality žáků. Celkově tak jsou opodstatněny výhody komplexního přístupu k realizaci environmentální výchovy ve školách.

Hodnocení dále ukazuje, že významně úspěšnější v testu vybraných témat environmentální výchovy byli žáci vyjadřující vyšší míru svého souhlasu s otázkami zaměřenými jednak na své environmentálně odpovědné skutečné či potenciální chování, jednak na existenci, dopady a obavy z klimatické změny. Zajímavou otázkou dalšího šetření proto může být, do jaké míry hrají utvářené postoje žáků roli zprostředkujícího mechanismu mezi průběhem realizace environmentální výchovy na jedné straně a výsledky žáků v řešeném testu na straně druhé.

Dívky a chlapci dosáhli v testu vybraných témat environmentální výchovy podobné průměrné úspěšnosti s o něco lepším výsledkem chlapců²⁴, přičemž významná záporná hodnota příslušného standardizovaného parametru v grafu č. 16 je ovlivněna zohledněním vlivu dalších proměnných, včetně proměnné studovaného oboru v kontextu vyššího zastoupení dívek v gymnaziálních oborech. Analogicky pak žáci škol umístěných v největších jádrových městských oblastech dosáhli vyšší průměrné úspěšnosti (55 %) než žáci škol lokalizovaných v malých venkovských obcích (52 %); při zohlednění „zvýhodňujících proměnných“ největších jádrových městských oblastí, tj. především vyššího zastoupení žáků víceletých gymnázií, lepších socioekonomických charakteristik lokality školy a výhod plynoucích z větší velikosti školy, však hodnota standardizovaného parametru v grafu č. 16 ukazuje opačné zjištění.

²⁴ Průměrná úspěšnost chlapců byla o 1 % vyšší než v případě dívek.